

Porin tulvasuojelu

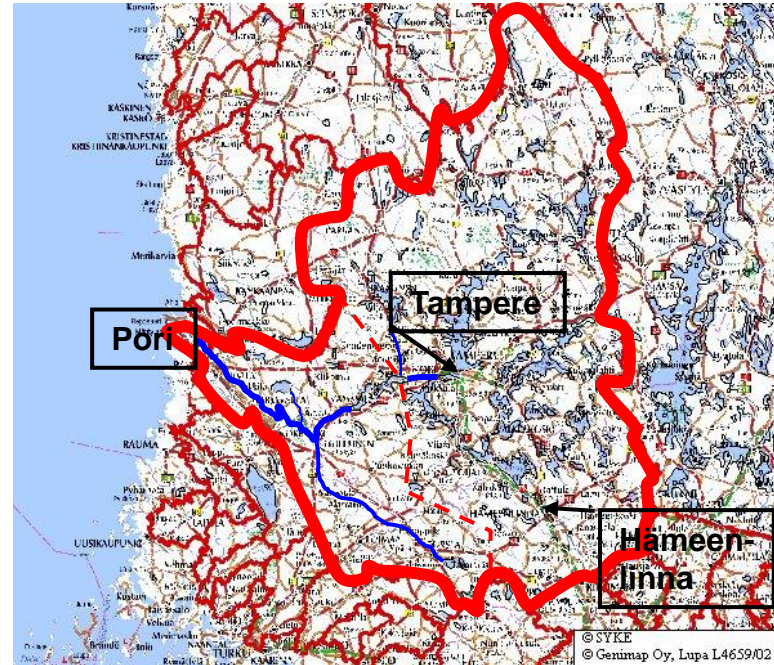
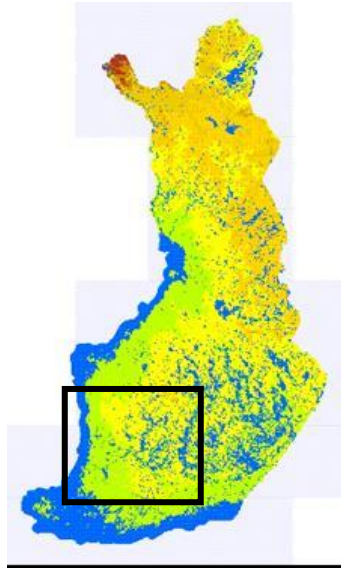
Taina Koivisto, suunnitteluinsinööri
Aleksi Siirtola, rakennuttajainsinööri
Porin kaupunki, Tekninen toimiala

Eri tulvatyypit

- **Vesistötulvalla** tarkoitetaan joessa, järvessä, ojassa tai purossa aiheutunutta poikkeuksellista vedenpinnan nousua, joka johtuu poikkeuksellisista sateista tai lumen sulamisesta taikka jää- tai hyhydepadosta.
- **Rankkasadetulvalla** tarkoitetaan tilannetta, jossa poikkeuksellisen voimakas sade aiheuttaa maanpinnalla veden tulvimisen.
- **Merivesitulvalla** tarkoitetaan poikkeuksellista merenpinnan nousua, joka johtuu myrskytuulesta, ilmanpaineen vaihtelusta tai virtauksista Tanskansalmessa.

Vesistötulva eli jokitulva

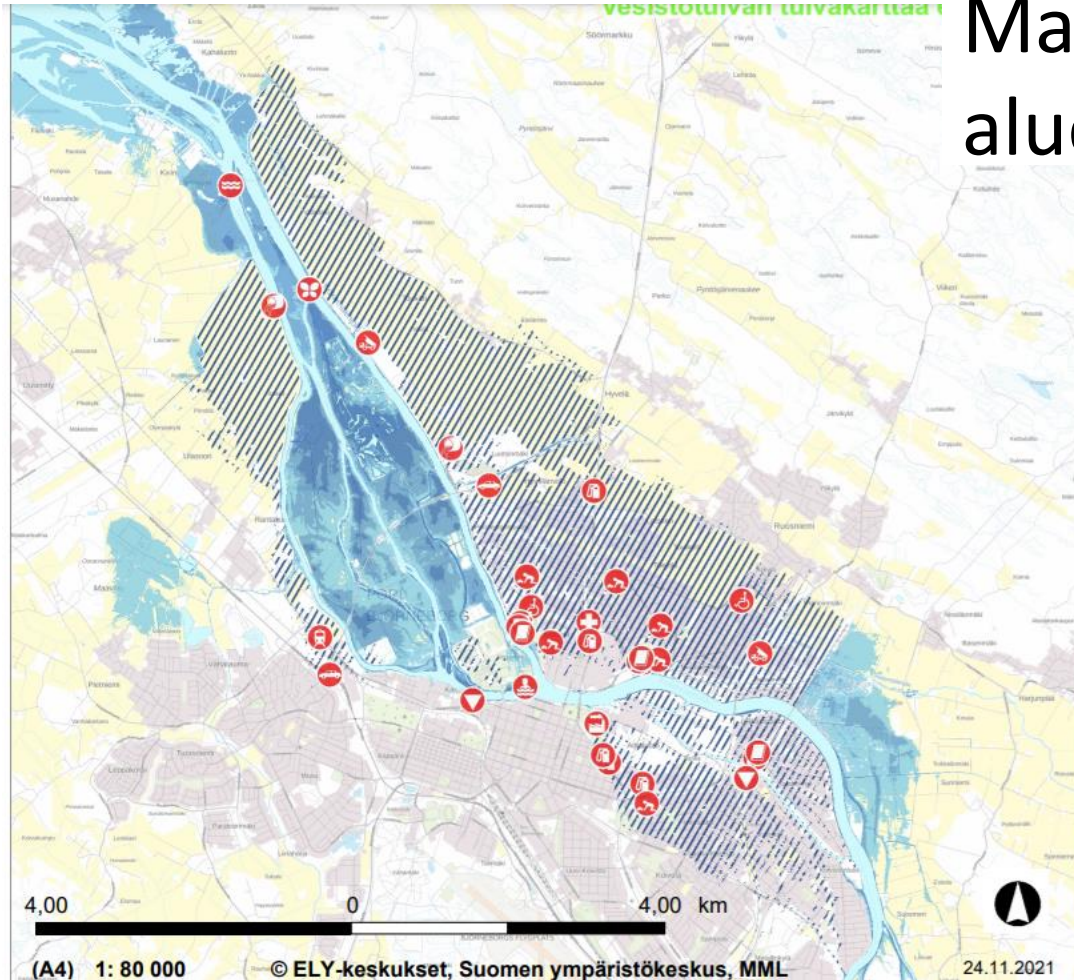

100
km

Kokemäenjoen vesistön valuma-alue on
27.000 km², Suomen 4. suurin

Mahdollinen tulva- alue 50 km²

- Toistuvuus avovesitilanteessa kerran tuhannessa vuodessa. Myös meriveden korkeus vaikuttaa.
- Toistuvuus hydejääpatotilanteessa kerran sadassa vuodessa.

Vahingonvaara

5.000 asuntoa, joihin vesi tulisi sisälle

15.000 asukasta, vettä isolla alueella 1½ m, paikoin yli 2 m

- veden lämpötila esimerkiksi +0 °C
- ilman lämpötila esimerkiksi -10 °C
- pilkkopimeä
- ”varma” hengenvaara, arvauksena 5.000 ihmistä (> 1,0 m)
- terveysvaarana myös vesihuoltojärjestelmän kaatuminen

Liikkeitä, tuotantolaitoksia, koko infrastruktuuri, haitta-aineita

Taloudellinen vahinko 3 miljardia €; mukana välittömät ja välilliset vahingot, ei yhteiskunnalliset seuraamukset

Vahingonvaara on Suomen suurin

Patosortuma joen pohjoispuolella

Aika tunteina

Joen pohjoisosan
tulvamallinnus
patomurtumatilanteessa
120 m³/s

Porin tulvasuojeluhanke

- Porin kaupungin ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteistyössä toteuttama projekti, jossa Porin kaupunki on hankevastaavana.
- Hanke käynnistyi vuonna 2003 ja konkreettiset työt aloitettu vuonna 2008
  - Patojen perusparannukset
  - Keskusta-alueen ja Huvilajuovan yläosan ruoppaukset
  - Tutkimus- ja selvitystyöt

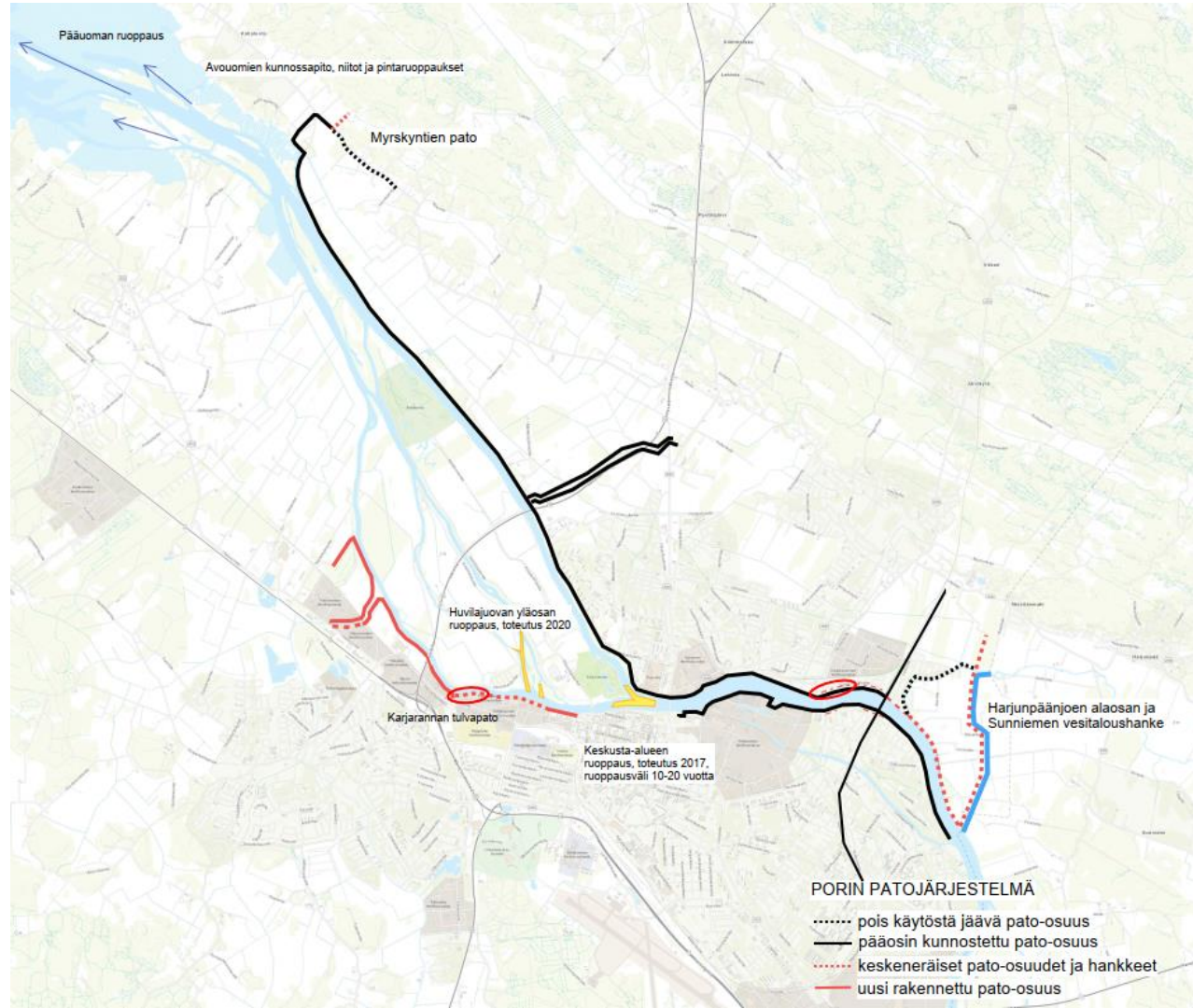
Hankkeen kustannukset tähän mennessä noin 11,5 milj.

Porin kaupunki 52% ja Valtio 48 %

Porin patojärjestelmä ja toimenpiteet

- Ennakoiva vesistön säännöstely
- uudet padot
- patojen peruskorjaukset
- Sunniemen vesitaloushanke
- ruoppaukset
- niitot ja pintaruoppaukset
- Maankäytön suunnittelu

Operatiivinen toiminta tulvavaaratilanteessa ja tulvan aikana

Pelastuslaitos:

- Väestön pelastaminen

ELY-keskukset:

- mm. vastuu vesistöstä
- Säännöstelytoimenpiteet
- hyydepuomit

Pori/Tekninen toimiala (patoturvallisuusorganisaatio):

- Padon omistajan tehtävät
- Patojen tarkkailu
- Korjaaminen tarvittaessa
- Vahinkojen minimointi

Porin kaupunki (Pori-JoKe)

- kaupungin toiminnan yleisjohtajana tulva- ja tulvavaaratilanteissa. Evakuointikeskukset
- Kunnan omaisuuden suojele
- työvoiman ja kaluston
- Tulva-alueiden kuivatus ja jälkiraivaus

Tulvakeskus, SYKE & IL

- mm. vesistö- ja tulvaennusteet

Teknisen Toimialan patoturvallisuusorganisaation toiminta

- **Tehtävänä** pyrkiä **estämään tulva** tai tulvan sattuessa **minimoimaan vahingot**
- Tulvavaara- ja tulvatilanteessa noudatetaan patoturvallisuus suunnitelman toimintaohjeita.
  - Valmiustasot
  - Toimenpidesuunnitelmat
  - Päivystystoiminta
  - Tiedottaminen ja tilannekuvan ylläpito

Valmiustasokaavio

Korjauspäivystys

- Todellinen tulvavaara alavimmille alueille, mutta vahingonvaara on pieni; padonkorjauksessa (Pori) takapäivystys, tarkkailuvastuu maanomistajilla.

Valmiustaso 1

- Ennuste, että vesi saattaa nousta huomattavan korkealle; nettitarkkailu.

Valmiustaso 2

- Ennuste, että vesi saattaa nousta vaarallisen korkealle; valmisteluja, koulutusta, tarkkailua.

Valmiustaso 3

- Todellinen iso vahingonvaara, jokivesi padon taustan maanpinnan yläpuolella; ympärivuorokautinen tarkkailu, padonkorjausvalmius 24/7

Korjaushälytys

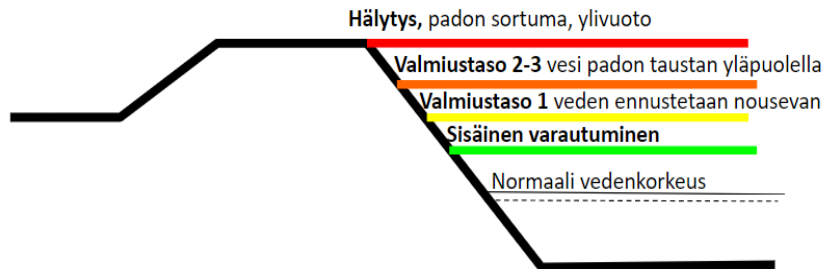
- Esim. vuotavan padon pikakorjaus; tällöin pelastuslaitos varautuu väestön suojavaistön toteuttamiseen.

Pelastushälytys

- Joki tulvii maalle tai ennuste on epätoivoinen; väestön evakuointi / suojavaistö (pelastuslaitos), tulvatilanteessa tulvavahinkojen minimointi (Pori/ TPK).

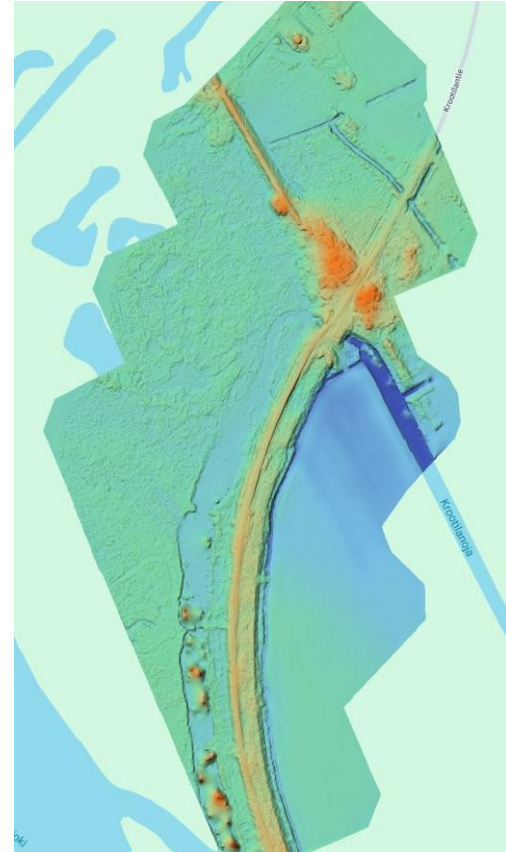
Jää- ja hyyydepatojen sekä jäädytysajon vaikutus valmiustasoihin

Vedenkorkeusennusteet on tehty sulanveden tilanteeseen. Mahdollisen jää- ja hyyydepadon sekä jäädytysajon vaikutusta vedenkorkeuteen tulee arvioida erikseen valmiustasoa määrittäessä.

Tulvauhan ennakointi ja vesistötilanteen seuranta

- Vesistöennusteet, sää, merivedenkorkeus ennusteet, satelliittikuvat yms.
- Yhteistyö eri viranomaisten kesken esim. säännöstelytoimenpiteet
- Kaupungin nettikamerat
- Drone (tarkkailu, mittaustyöt yms.)

Hulevesien hallinta Porissa

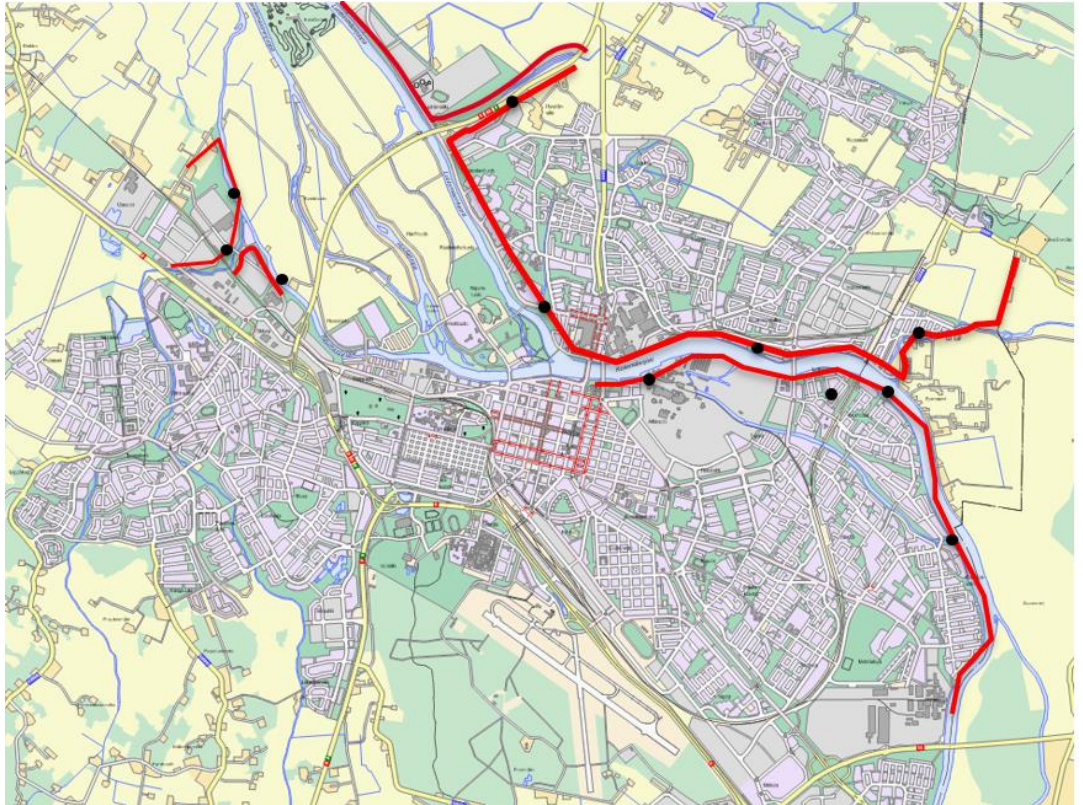
Putkiverkoston ja ojaverkoston yhdistelmä, jota vuoden 2007 kesällä tapahtuneen poikkeuksellisen harvinaisen hulevesitulvan jälkeen on paranneltu

Verkoston vastuunjako (omistus)

- Hulevesiputkisto runkokaivoineen, putken päässä olevat hulevesipumppaamot, Porin Vesi
- Ritoläkaivot, avo-ojat, maanpäälliset hulevesirakenteet alikulkujen ja ojien päässä olevat, Porin kaupunki

Olosuhteet:

- Tasainen ja alava maasto (+ ja -)
- Maapadot molemmin puolin joen rantaa estämässä jokitulvaa
- Hulevesipumppaamot pumppaavat suuren osan hulevesistä jokeen, lisäksi muita hulevesipumppaamoja, yhteensä yli 60 pumppaamo
- Viivyttyviä tai imeyttäviä rakenteita vähän
- Valtaosista osa ojitusyhtiöiden hallinnassa.

Porin kaupunkitulva 12.8.2007

Vahinkojen rahallinen arvo

Yksityiset kiinteistöt

- Vakuutusyhtiöt korvanneet 31.8.2009 mennessä 8,2 M€
- Kaupungille jätettyjä korvaushakemuksia 4,0 M€
- Arvio muista vahingoista 3,0 M€

Kaupungin vahingot

- Kiinteistöt 2,2 M€
- Katuverkko 1,0 M€

Muut vahingot

- Ajoneuvot 0,3 M€
- Liiketoiminnan keskeytykset 1,0 M€
- Piilevät vauriot 2,0 M€

Arvioidut vahingot yhteensä

21,7 M€

kuva; Jari Hietala

Isosanta Kuva 12.8.2007: Janne Lumme

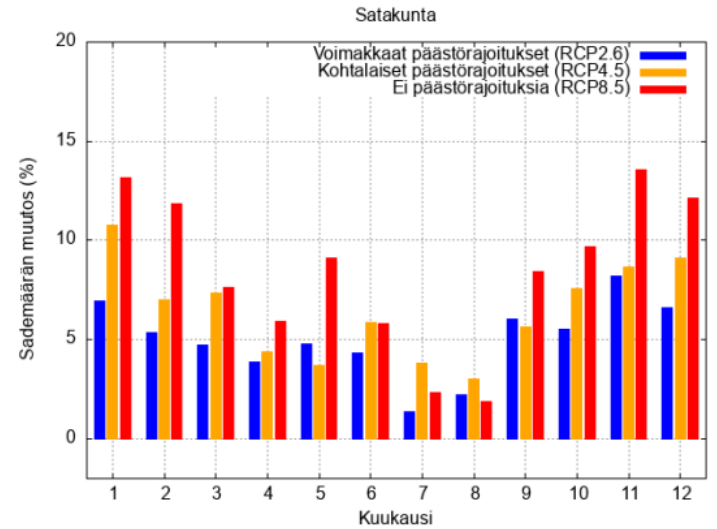
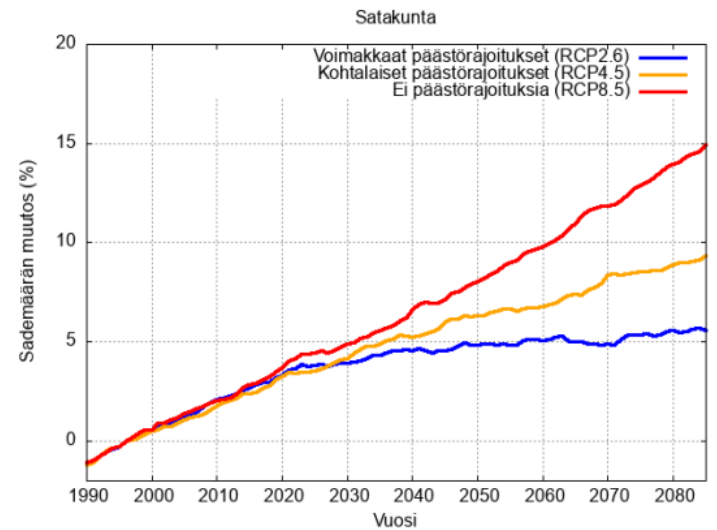
Kuva, Matti Lankiniemi

Suomen ilmastopaneeli Raportti 2/2021

Satakunta

- Ilmasto lämpenee
- Sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja suurenevät
- Sademäärä kasvaa, rankkasateet yleistyvät, talvisateet suurenevät -> hulevesitulvariski kasvaa
- Sateet tulevat useammin vetenä, lumipeiteaika lyhenee ja routa vähenee jolloin eroosio kasvaa ja kiintoainesten määrä vedessä lisääntyy
- Myös kuivat kaudet yleistyvät ja pitenevät

Hulevesien hallinnan tavoitteet

1. Hulevesitulvariskien vähentäminen

2. Huleveden laadun parantaminen

3. Hulevesiin liittyvien tehtävien ja vastuiden selkeyttäminen

4. Kustannustehokkuuden parantaminen hulevesirakenteissa

5. Hulevesiosaamisen ja -tietoisuuden lisääminen

6. Luontopohjaisten ratkaisujen laajempi hyödyntäminen

Hulevesien käsittelyn prioriteettijärjestys

1. Hulevesien syntyminen on ehkäistävä,
(maankäytön suunnittelu, kaupunkivihreän runsaampi käyttö, työmaavesien suunnittelu)
2. hulevedet on imeytettävä,
(alueet joilla mahdollista, malliratkaisuja, tukee myös orsi- ja pohjavesipintojen ylläpitoa)
3. hulevedet on hyödynnettävä ja puhdistettava,
(kastelu-, pesuvesien keruu, kosteikkojen käyttö valumavesien puhdistukseen, virkistyskäyttö)
4. hulevedet on viivytettävä syntypaikalla ennen johtamista avouomaan, vesistöön tai hulevesiviemäriin.
(jos mahdollista luonnonmukaisin menetelmin tai teknisin ratkaisuin esim. hulevesitunnellit tai kasettirakenteet)

Keskusaukion pysäköintialueen perusparannus,

pääosassa luontopohjaisten hulevesiratkaisujen hyödyntäminen

Keskeinen parkkipaikka, vieressä vilkas katu

läpäisemätön huonokuntoinen asfaltti

huonokuntoiset puut, veden puute, juuret tukehtuu

pohjamaa, hieno hiekka

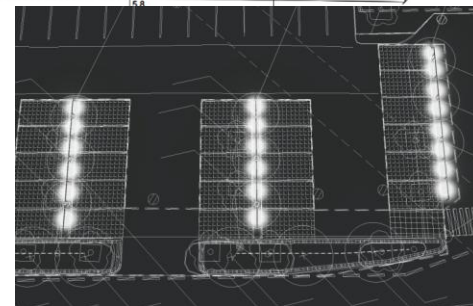
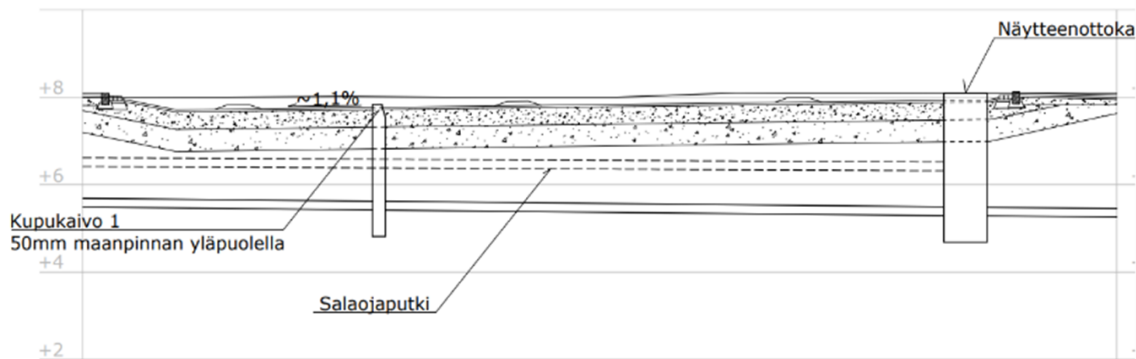
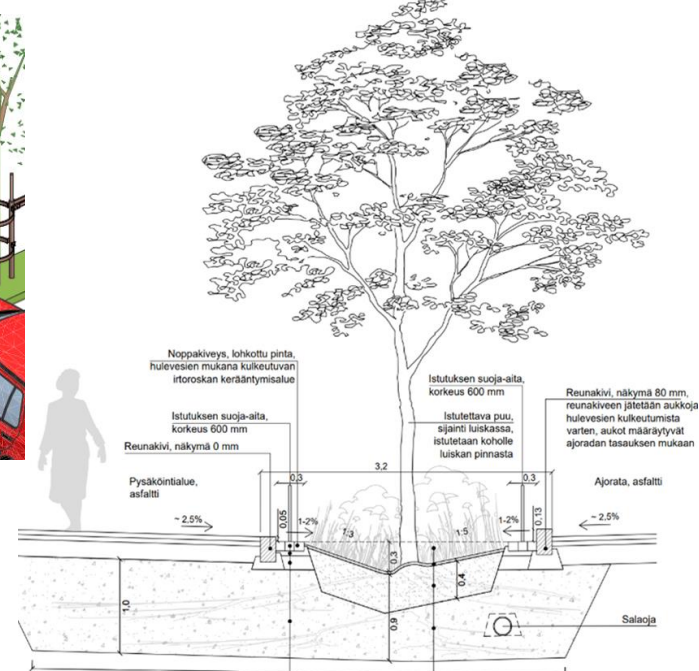
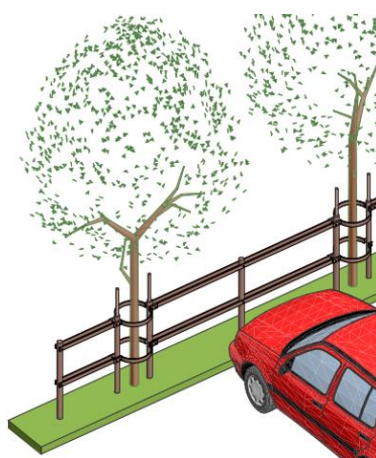
hulevesiputkiverkosto ruuhkautuu rankkasateella

huleveden mukana epäpuhtauksia

Mitä tehdään?

- kaikki hulevedet ohjataan viherkaistoille tasausta muuttamalla
- viherkaistat pysäköintialuetta ja katua alemmas
- vettä läpäisevää pintaa lisätään
- kantavaa kasvualustaa parkkiruutujen alle
- hulevettä imeytetään ja viivytetään
- istutuksia lisätään reilusti
- puurivit eri puulajeista -> vertailu, miten toimivat hulevesirakenteessa
- puita suojataan paremmin
- valaistusta parannetaan
- rakenteesta poistuvaa veden määrää ja laatua mitataan jatkuvatoimisesti

Mallikuva, (ehkä 20 vuoden päästä) ja mallikohde tuleville kadunparannuskohteille

Kiitos!

[👑]
PORI